

ADEVĂRUL IN LIBERTATE

ZIAR INDEPENDENT - EXPRESIE A OPINIEI
PUBLICE DIN JUDEȚUL CLUJ

ANUL II, NR. 240
SIMBĂȚA-LUNI 3-5 NOIEMBRIE 1990

4 PAGINI 1 LEU

Colocviul de istorie româno-italian

După cum am mai anunțat, la Universitatea „Babeș-Bolyai” s-au desfășurat lucrările colocviului de istorie româno-italian „Italia și România între 1943 - 1953”, organizat în principal de Centrul de Studii și Cercetări asupra Europei Contemporane din Milano (C.E.S.R.E.C.) și EURO-CERC din Cluj-Napoca, organizație științifică înființată în acest an și cuprinzând istorici și alți oameni de cultură clujeni. Astăzi prezentăm cititorilor două interviuri cu oaspeții italieni, d-l Ricardo Ranzi, președintele C.E.S.R.E.C., și Lauro Grassi, secretarul Centrului.

Ricardo Ranzi: „REVENIREA LA VALORILE DEMOCRAȚIEI”

— D-le Ricardo Ranzi, sinteți unul dintre oamenii bine cunoscuți la Cluj-Napoca în rîndul

„ITALIA ȘI ROMÂNIA ÎNTRE 1943-1953”

istoricilor, în calitate de președinte al C.E.S.R.E.C. Cum se explică această veche și caldă relație între institutul din Milano și istoricii clujeni?

— Înainte de toate, prin dorința de aprofundare a unor raporturi culturale și naturale. Avem originea latină comună, dar de mulți ani, atât în Italia liberală cît și în cea fascistă, ca și acum în cea democratică, nu au fost luate în considerare într-un mod adecvat aceste origini. Este în intenția și interesul nostru să participăm activ, și din punct de vedere economic și politic, pentru revenirea fraților noștri din Europa orientală la ceea ce considerăm noi a fi valorile democratice. Știind ce similitudini există în trecutul nostru, vă putem ajuta să depășiți aceste momente dificile, de trecere de la

totalitarism la democrație. Probabil din Occident vedeți doar prosperitatea societății de consum, dar nu și autodisciplina spontană care o susține, născută din confruntările, chiar brutale, dintre capital și sindicate; brutale, dar pozitive, fiindcă fără o asemenea confruntare nu se poate naște nimic pozitiv. Considerăm că e necesar un impuls din partea comunității europene, lansarea unui Plan Marshall pentru Europa de est, ca să ajutăm această dezvoltare. Este dificil încă din partea întreprinzătorilor italieni să facă afaceri cu țara dv., cîtă vreme nu este încă perfect pusă la punct legislația necesară. Dar trebuie făcut cît mai mult pentru cunoașterea realităților României, pentru a spori interesul investitorilor italieni, pentru a o putea include

cît mai repede în mecanismul pieței occidentale.

— Noi am apreciat faptul că institutul nu s-a mărginit la vorbe, ci a început cu fapte: cărți, burse, colaborări concrete, colocvii, simpozioane.

— Sper să realizăm la Milano un simpozion de public-relations în primăvară, în care să prezentăm industriașilor (din Lombardia, în primul rînd) România și posibilitățile ei; un simpozion cu participarea C.E.S.R.E.C. și EURO-CERC, asociațiilor industriale lombarde, inclusiv societatea la care lucrez eu. Spe-

Ilie CALIAN

(Continuare în pag. III)

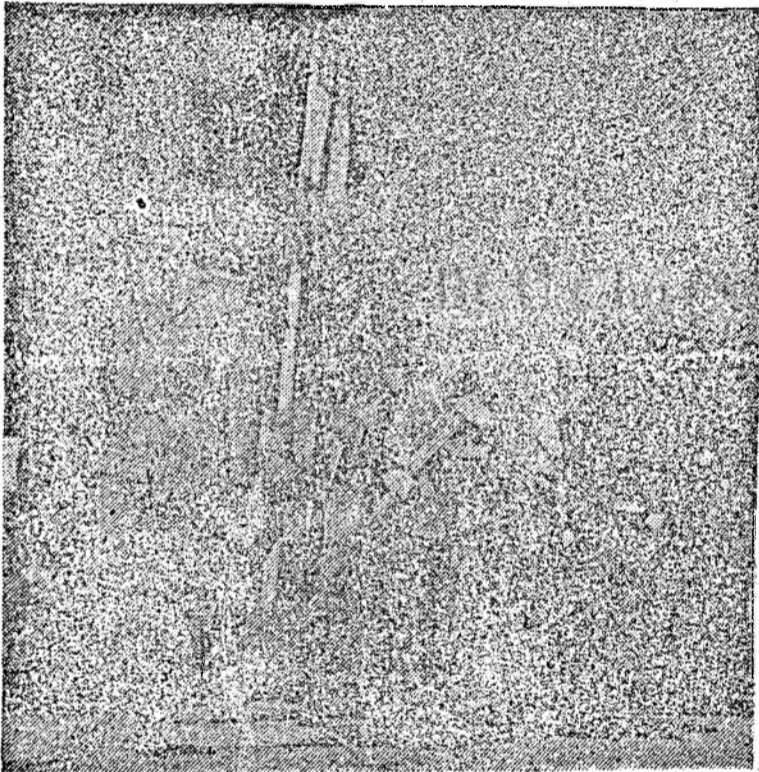

Foto: N. PETCU

Scrisoare deschisă

DOMNIEI SALE DOMNULUI PRIM-MINISTRU PETRE ROMAN

Forumul Democrat Antitotalitar Cluj, reprezentat prin Partidul Național Țărănesc Creștin și Democrat, Partidul Național Liberal, Uniunea Democrată a Maghiarilor din România, Uniunea Mondială a Românilor Liberi, Forumul Independent Român, Partidul Liberal Monarhic, Partidul Democrat, Liga pentru Apărarea Drepturilor Omului, revista Agora, vă solicită o audiență în vederea prezentării unor probleme acute din domeniul politic, social, economic, inter-etic și administrativ-gospodăresc cu care se confruntă populația județului Cluj.

Avînd în vedere că participarea la un dialog constructiv cu actualele organe ale puterii din județ este imposibilă în condițiile în care aceste organe au fost constituite pe osatura nomenclaturii comuniste, considerăm de datoria noastră de a vă solicita o întrevvedere pen-

tru a vă putea înfățișa doleanțele obiective ale principalelor partide politice și asociații din opoziție care reprezintă aproximativ jumătate din populația județului Cluj.

Vă asigurăm că prin această cerere dorim ca Forumul Democrat Antitotalitar Cluj să poată discuta în mod liber și deschis cu primul ministru al țării probleme de cea mai mare însemnătate, avînd astfel prilejul de a prezenta o serie de propuneri și soluții pe care le considerăm absolut indispensabile pentru îmbunătățirea actualului climat social, politic și economic din județul nostru.

În spiritul principiilor de libertate, democrație și onestitate pe care le dorim cît mai curînd reînstateate pe deplin în țara noastră, vă rugăm, domnule prim ministru, să dați curs cererii ca o delegație de 6 membri din cadrul Forumului Democrat Antitotalitar Cluj să fie primită de dumneavoastră în luna noiembrie a.c.

Așteptăm răspunsul dumneavoastră pe adresa:

FORUMUL DEMOCRAT
ANTITOTALITAR CLUJ, str.
Pavlov nr. 27, telefon 3-64-81

ATESTATUL BĂRBĂȚIEI

Azi, cel mai tinăr contingent aflat sub haina ostășiei trăiește momente îndăptătoare: depunerea jurămîntului de credință față de patrie și popor.

La Cluj, în preajma statuii voievodului întregitor de neam și gile — Mihai Viteazul —, la Turda și Dej, îngrădite de monumente legate de sufletele noastre, în fața drapelului de luptă ale unităților, se vor petrece momente de neuitat. Vor rosti cuvintele sacre ale Jurămîntului militar tinerii țării care au trecut deja proba de foc a curajului în evenimentele din decembrie trecut.

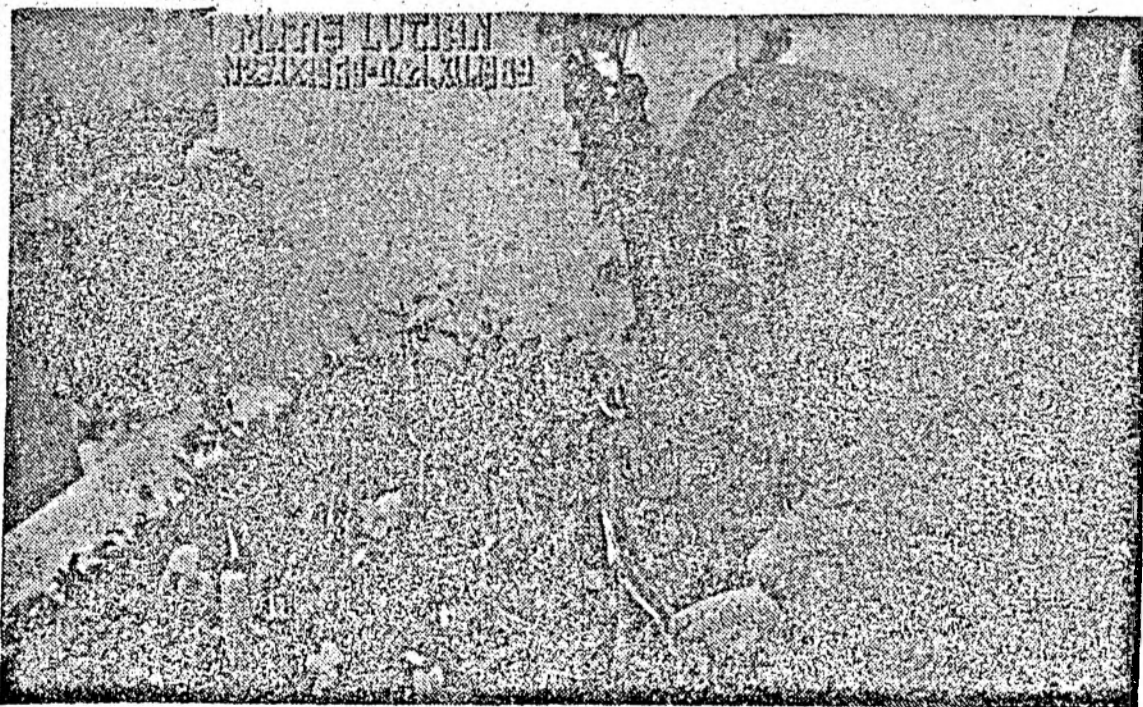
Scîntînd vorbind, vă mărturisesc că tinerii acestui contingent m-au impresionat plăcut încă de la încorporare. Față de alte dați, cînd prin destule și întortocheate căi numărul „amîndrilor” atîngea un nivel îngrijorător, în această toamnă agitată (marcată de un context socio-politic intern și internațional suficient de confuz) s-au prezentat la încorporare mai mulți tineri decît ne-am fi așteptat și, evident, de cît prevăleau cifrele stabilite. Ca niciodată, au trebuit să se rezolve operativ problema de „simplimentări”.

De curînd, m-am întîlnit cu o bună parte dintre tinerii acestui contingent: români, maghiari, germani, romi ș.a. N-am cum scrie despre fiecare măcar un cuvînt, deși n-ar fi lipsit de importanță. Vreau însă să vă spun că toți și fiecare depun un deosebit sîrg în deprinderea meseriei de apărători ai patriei. În poligoane, tancodromuri și săli de specialitate secundele sînt însoțite de șiroaie de sudoare.

Revenînd la ziua de azi, vă informăm că în Piața Mihai Viteazul vor rosti jurămîntul și: soldatul Cristian Rotopănescu — mezinul unei familii cu 16 copii (în viață), din Vlădenii Botosănilor; soldatul Mihai Daniel Manu — colaborator al ziarului „Agora”, din Cluj. Vor fi în formație, de asemenea, și mulți sînt ai meleagurilor noastre clujene: frații Sorin și Horaștu Illovan, Gelu Tănăsă, Paul Păldăcean, Călin Doduș, Kovacs Gyula, Nyilas Zoltan și Biro Ernő.

Dacă timpul vă îngăduie, vă invităm să fiți alături de ei la ora 10, la locurile amintite.

Maior Marian VEREȘEZAN

O LUMINARE PENTRU TATALE MEU. Prima sărbătorire creștină liberă a zilei morților, la 1 noiembrie, pentru fiul lui Lucian Matîș. El va mai fi aici într-o altă zi, simbolică pentru libertatea noastră — 21 Decembrie.

Foto: Radu S.

TELEX

ȘEDINȚA GUVERNULUI

Guvernul român s-a întrunit, vineri, în ședința săptămînală de lucru. Cu acest prilej s-au luat în dezbateri, între altele, metodologia determinării compensației și a indexării unor venituri ca urmare a liberalizării prețurilor și tarifelor — raport prezentat de domnul ministru al finanțelor, Theodor Stolojan — precum și o serie de proiecte de legi și de hotărîri ale Guvernului.

ACȚIUNE DE PROTEST

Vineri, 2 noiembrie, în jurul orei 14.00, Piața Universității a fost din nou ocupată de un număr relativ mare de demonstrații, în marea lor majoritate tineri.

Din discuția cu un redactor al Agenției „Rompres” cu mai mulți participanți la acțiunea de protest a reieșit că manifestația este spontană, nefiind organizată de vreun partid politic sau de alte organizații.

Se scandau lozinci antiguvernamentale, anticomuniste și împotriva președintelui Ion Iliescu.

În jurul orei 17.00, o parte dintre demonstrații s-au deplasat în Piața Victoriei, cerînd demisia guvernului, nemulțumiți de programul privind liberalizarea prețurilor.

Forțele de ordine nu au intervenit.

INTREPRINDEREA „UNIREA” LA 150 DE ANI

Ieri, 2 noiembrie, a avut loc la întreprinderea „Unirea” din Cluj-Napoca o emoționantă festivitate prilejuită de împlinirea a 150 de ani de existență a unității. Au participat foști și actuali salariați ai întreprinderii, invitați.

Cu prilejul festivității a fost prezentată o foarte documentată lucrare monografică cuprinzînd momente semnificative din istoria întreprinderii.

INTRUNIRE

P.U.N.R. (A.U.R.) Cluj-Napoca invită membrii și simpatizanții săi din Someșeni la o întrunire, în ziua de 6 noiembrie 1990, orele 17, la Școala 12 Someșeni. (37137)

MOZAIIC

PIPA MICĂ, CORNUL VINĂTORILOR ȘI ALTELE...

Despre istoria hanurilor, ospătăriei și hotelurilor din Cluj s-ar putea scrie o carte destul de voluminoasă, mai ales dacă am începe cu cele mai vechi timpuri, când renumitul vin de „Hoia” se trimitea și în alte orașe din Transilvania. S-ar putea aminti vestitul han-restaurant „Corbul Alb” din strada Matei Corvin nr. 4, local înființat în secolul al XVIII-lea, sau hotelul italianului Cajetan Biasini din str. Avram Iancu. Nu ne vom întinde însă așa departe în timp (de data aceasta), rezumându-ne, în cele ce urmează, numai la unele localități, ospătărie, restaurante sau circumi din Cluj care au rămas, poate, în amintirea unor locuitori mai „cărunți” ai urbei noastre. Este vorba de perioada 1920—1940 când etnorva localități proprietarii, respectiv patronii lor, le-au dat nume pe cât de simpatice și de hazlii pe atât de des uzitate în denumirile vechi din Transilvania. Astfel, au apărut în Cluj „Butoiul Bătrîn”, „Butoiul Albastru”, „Hornarul”, „Nucul Bătrîn”, „Pelișor” (în centru), „Șapca Verde” și „Șapca Albastră” pe Calea Florești, „Palace”, „Florica” (în str. I Mai), „Găndeamul” (instalat între sticlele Dealului Cetățuii), „Bufnița” (unde a cinaț Ch. Lindbergh și soția sa Anne în 31 august 1936), „Cizma de aur” și multe astfel de localități cu denumiri originale. În actuala stradă F.D. Roosevelt spre exemplu, funcționa restaurantul „Cornul Vinătorilor”, local foarte frecventat și apreciat de clienți din cauza

poziției sale apropiate de Piața Libertății. Aici se serveau grătare „serioase” pe farfurii din lemn iar „vinul casei” era adus săptămânal de la Alud sau Alba Iulia. Sticlele de sifon

Curiozități CLUJENE

„Chifor”, multicolore, „Impodobear” pară fețele de masă curate, iar de pe mese nu lipseau sarea, piperul, boiaua, oțetul, uleiul și bineînțeles servetelele. În acest local puteai întâlni pictori, artiști, scriitori, publiciști, ziariști, funcționari și alți oaspeți, nicidecum însă „vinători”. Un taraf de muzică populară distra publicul până noaptea târziu nu întotdeauna spre bucuria locuitorilor din casele învecinate. În apropiere de „Cornul Vinătorilor” exista „Pipa Mică” (str. Matei Corvin), condusă de familia Borbath. Cine nu-și amintește cu drag de acest birt clujean, sobru și elegant unde luau masă sau cina (aproape cu regularitate) personalități de seamă ale Clujului, ca de pildă Augustin Bena, Zaharia Bărsan, Măfrai Béla, Sebestyen Jozsef, Traian Grozăvescu, Guncser Nándor, pictorul englez Galloway, Constantin Pavel și mulți alții care-și găseau la „Pipa” întotdeauna masa liberă, căci la acea masă nu se așeza nimeni. Totul era de la sine înțeles, fără car-

tonașul „rezervat”. Era fair-play! În acest restaurant atmosfera era „intelectuală”, se purtau discuții, se consuma un „varga Băles” după prinz, un „svart” sau se lua un coniac veritabil cu care se încheia activitatea acestui local. Până seara când se servea cina, iar o orchestră delecta publicul cu melodii de Vasilescu, Kálmán, Dendrino, Strauss și alți compozitori îndrăgiți. Poate nu gresesc să afirm că acea muzică era mai frumoasă și mai plăcută decât cea de video-clip (nu toată) care-și croiește drum în așa numitele „localuri” care au apărut în ultimul timp în Cluj ca ciupercile după ploaie. În definitiv, aceasta este o problemă de gust! Dar să revin la localurile noi: unele au imprumutat emblema firmelor vechi — și n-ar fi nimic rău în asta — dar au „uitat” să le redea numele inițial. De pildă „Măimuța Plingătoare” care are drept emblema o măimuță plingătoare, deși restaurantul se numește „Zarea” (De ce?). Un alt birt nou este cel din strada Pavel Chinezul. Aici într-o zi există mincare, în cealaltă zi este numai băutura. De ce? Pentru că sînt doi patroni, două gesturi, două obiceiuri. Și așa mai departe s-ar putea enumera și alte exemple din Cluj. Sperăm însă că nu va trece prea mult timp până când toate localurile vor găsi posibilități pentru a fi utile în primul rînd consumatorilor și nu numai aceluia care le-au înființat.

GH. ISAC

„NEW YORK SPECTATOR”

În publicația cu acest nume, editată în S.U.A. de Șerban C. Andronescu, numărul pe septembrie 1990, citim următoarele: „Domnul Gustave A. Pordea, fost deputat francez în Parlamentul european de la Strasbourg, singurul reprezentant oficial al exilaților, vocea capabilă să pledeze în un alt nivel cauză lor și a țării lor, s-a descoperit cu amărăciune insultat și calomniat.

Autor, printre altele, al unui cârți despre Transilvania el a crezut toată viața că Transilvania, vatra națiunii române, trebuie să rămână pentru totdeauna românească. A scris cârți, articole, a susținut conferințe pe această temă. S-ar putea spune, fără exagerare, că el reprezenta spiritul transilvan. Cu toate acestea, un mic număr de exilați români la Paris au îndrăznit să-l

acuză public că în 1935 ar fi primit bani de la serviciile secrete ale Bucureștiului pentru a apăra Transilvania. Adevărul e că el a apărut meren, fără a fi plătit pentru asta. Principali colportori de calomnii și de imputări mincinoase au fost „Times” din Londra, fostul general Păcepa, redactorii de la radio Europa Liberă, Virgil Ierunca și Monica Lovinescu și editorul publicației „IRE”, domnul Radu Câmpeanu.

Astăzi, acestuia din urmă au ajuns în poziții importante în România: domnul Câmpeanu este vice-președinte al Senatului, Ierunca și Lovinescu sînt membri de onoare ai Uniunii Scriitorilor, generalul Păcepa se află în grațiile Ministerului Apărării Naționale, care conduce și fosta Securitate. Acești oameni au, așadar, acces la diverse arhive din București, au posibilitatea de a ve-

rita documente și de a produce probe care le lipseau odinioară. Dacă ar fi oameni de onoare, ar fi de datoria lor să facă publice aceste documente mai ales că, nu demult, au preferat atât de grave acuzații la adresa domnului Pordea...”

L.P.

EPIGRAMA

ZILE DE VACANȚĂ

Pe litoralul românesc în vară-am petrecut din plin e-am reușit să-i plăcilesc și m-au tratat cu pe-uni străni.

Eugen Albu

UNUI TALENT NEÎNȚELES

Lui nici nu-i plouă, nici nu-i ninge și-și poartă crucea solitar cu zece tomuri sub meninge și-o epigramă... sub tipar!

Ion Arcaș

unui mare tot de intimitate creatoare cu o bogată inserție senzorială, cu scopul de a transcende realitatea imediată în zonele cosmicului și Spiritului. În mrejele tensiunii rituale se speră că efectele magice ale fonemelor vor produce ecouri posibile de a fi captate emoțional de mulțimea înrîurită.

Toate acestea pot fi argumentate, în parie, arheologic, dar mai ales prin filiația unor expresii folclorice ale căror sensuri nu pot fi explicate astăzi prin identificarea lor la realitatea prezentului. Sunetele au prins astfel viață artistică prin continua depășire a condiției umane în acțiunile de invocare a forței Spiritului. Se poate, deci, vorbi de o funcțiune primară sacră a muzicii. Universul muzicii primește dimensiunea sacră în nuanțele căreia receptarea poate apela, prin trăiri intense, chiar extatice, la transcendență.

Emilia DRAGEA

UNIVERSUL MUZICII

bolice aveau însă o gustatie absolut veridică, muzica fiind o ținare subiectivă, directă sau indirectă din marea experiență a vieții. Aceasta pentru că raporturile simbolice se nășteau din fapte și reacții. Cum pot fi considerate pure imitații strigătelor de animale sau diferitele onomatopei din ceremonialele de magie vîntoarească? După faza de imitare artistică au apărut desigur spontanele foneme cu grade în valori afective. Ele sînt expresia

Drumul sunetelor spre muzică nu mai este un mister. Izvorite din natură și preluate de către om în spațiul condiției umane propriu-zise, sunetele erau folosite pentru pătrunderea în tainele universului, cu scopul de a capta forțele nevăzute ale lumii materiale și spirituale în folosul vieții. Acest proces de depășire, caracterizat prin intenția omului de a stăpîni natura a produs un anumit climat afectiv din care cu siguranță au izvorit fiorii creației artistice. Starea creativă a generat o adevărată mutație psihologică ce l-a dat omului o altă lume, cea a simbolurilor. Stadiul acesta de evoluție l-a creat mijloacele invocării în ceremonialele cultice, care au dus sensibilizarea umană spre forța Spiritului sau spre magie. Omul trăia deopotrivă biologic și sensibil. În cel de al doilea grad de existență s-au găsit numeroase mijloace de expresie, în care sunetele, în unduirea lor se încăleau cu toată plină la extaziere. S-au

Reperce sentimentale.

PASSAU — UN ORAȘ PE ȘASE MALURI

În același loc în care se aruncă în bătrînul Danubiu Inn-ul care vine din sud și Inn-ul care coboară din nord, pe cele șase maluri ale fluviilor se află farmecătorul orașel Passau, de nici 50.000 de locuitori. Tîrg la răscrucea drumurilor dinspre răsărit și apus, Passau — cetate ce-și înfige adînc rădăcinile în istorie — a fost influențat de numeroase popoare, statornice sau pasagere. Marinari din Germania de nord, coborînd pe Dunăre, neșteșugari sau muzicieni austrieci care trebuiau doar să treacă Inn-ul, adică granița misiși evrei de prin Boemia și Ungaria, pietrari sau zidari italieni și-au făcut în secole vad aici, construind case, deschizînd prăvălii, ridicînd biserici. S-a născut astfel un conglomerat pitoresc, viu și colorat, o arhitectură eclectică, ciudată, un limbaj care nu se mai înfîlșește prin aceste părți. În centrul urbei se înalță marelui Domul cu infrastructură romană, apoi carolingiană, continuat în stil gotic și terminat, la începutul secolului al XVIII-lea, în manieră barocă. Mîndria orașului o constituie orga din Dom, cea mai mare de acest fel din lume. Este o adevărată uzină de produs muzică cu 231 de registre și 17.388 de tuburi uriașe. Avem privilegiul de a asculta într-o dimineață, în Dom, un concert cuprînzînd bucăți de la Bach la Langelais. Turistii ocupă toate locurile, ba stau și în picioare, ascultînd cu evlavie fiecare sunet, covîrșiți de valurile sonore care se revărsă peste ei ca dintr-o ciclocică Niagara muzicală.

Clădirea Primăriei e așezată chiar pe zămele Dunării, cu fața spre fluviu. Pe ual din pereti sînt marcate cele mai înalte cote ale inundațiilor, destul de frecvente pe-aici, cînd apele ce-

lor trei fluviu cresc, uneori, cu cîteva metri. Aflăm datele celor mai catastrofale inundații: 15 august 1591, 3 martie 1595 și 10 iulie 1954.

De pe una din înălțimile din jurul orașului izvem o largă și splendidă perspectivă. Cu mare claritate se vede locul în care cele două rîuri, Inn-ul și Inn-ul se contopesc cu Dunărea. Pînă aici urcă vapoare mari pornite de jos, de la Marea Neagră. De aici în sus nu pot pătrunde decît vase mici, atât din cauza nivelului scăzut al apei, cît și din cauza podurilor aruncate peste apă.

Spre seară, întregul orașel, înscăntat se produce o agitație neobișnuită și lumea de pe chei se adună buluc, interesată și curioasă. E ziua, singura pe săptămînă, cînd un gigantic vas sovietic de agrement pleacă în croazieră. Va trece prin cîteva capitale, iar altele — printre care și Bucureștiul — vor fi vizitate cu autocare. Va ajunge la Odessa, punctul terminus, de unde va face calea întoarsă. Vaporul e ultramodern, cu maximum de confort: săli de concert, cinematografe, baruri, saune, piscină, teren de tenis. La ora 20, „Ucraina” se desprinde de chei. Sirenele suflă cu putere, mii de becuri se aprind pe punte, flutură mîini și batiste. Vaporul se îndreaptă încet spre răsărit, unde cale de cîteva sute de kilometri, va naviga avînd în sînga pămîntul țării noastre, România. Noi însă vom porni, în zori, în altă direcție, pe Dunăre în sus, spre Regensburg. Cu aceasta vom pătrunde cu adevărat în Germania, mai bine zis în cel mai mare land al său, un tînut fermecător și bogat, un adevărat stat în stat, o țară în țară: Bavaria.

Dorin ALMAȘAN

NU-I SCUMP ȘI AJUTĂ LA FRUMUȘETE!

Despre virtuțile țelinei au vorbit mai înții medicii și generații de bărbați au tot sperat... Iată însă că acum țelina face obiectul atenției în laboratoarele de cosmetică. Bogată în săruri minerale și de aceea, recomandată în curele de slăbire, țelina poate fi folosită — sub formă de suc — și pentru regenerarea rapidă a tenului, căruia îi redă elasticitatea și finețea.

Și hanulul pătrunjel are proprietăți nebanuite. Frecate cu

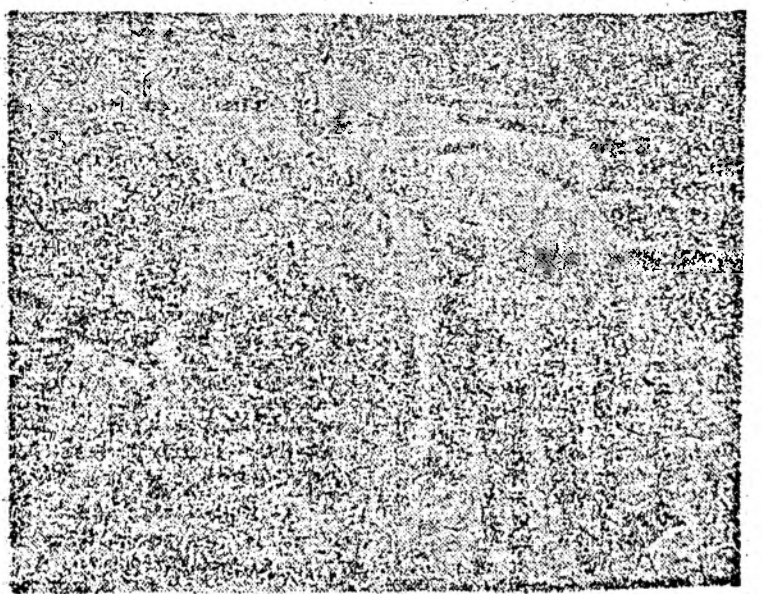
frunze de pătrunjel, locurile înțepăturilor de insecte vor scăpa de mâncărime și durere. De asemenea, frunzele de pătrunjel și țelina, fierte în apă, dau uciu părului și o nuanță mai frumoasă culorii naturale.

Dacă pielea este frecată cu regulăritate cu coji de portocale, bine spălate, ea va deveni mai catifelată; uneori, tot în acest mod se poate înlătura celulita. La rîndul ei lămîia poate deveni parte componentă a numeroaselor „măști” pentru îngrijirea tenului, menite să-i imprimе o prospețime tinerească.

O.Z.N.-URI PE CERUL CLUJULUI?

Ne-a vizitat la redacție domnul Ioan Baghiu din Cluj, Bloc Lamă G, etaj VIII, ap. 35, telefon 8-07-19, de la care am aflat că, în noaptea de 21 octombrie a.c. a fost martorul evoluției unor O.Z.N.-uri în imediata apropiere a blocului în care domnia sa locuiește. Din spusele interlocutorului nostru am înțeles că „obiectele” s-au aflat în zonă

timp de trei ore, după care au dispărut în direcția pădurii Hoia. Invităm pe toți cei care au de spus ceva pe această temă și, mai ales, pe vecinii din bloc despre care domnul Baghiu pretinde că au văzut și pot confirma cele petrecute să o facă, pentru a da credibilitate celor scrise și povestite de cititorul nostru.

Un cuplu forțit...

SUBIECTUL LA ZI

LIBERALIZAREA PREȚURILOR

- Liberalizarea prețurilor — în mod limitat — în prima fază.
- Noile prețuri — un pas spre sărăcie?
- Se solicită amânarea aplicării liberalizării prețurilor după Anul Nou.

Cele trei puncte de vedere nu se par demne de luat în seamă, ele fiind de fapt subiectul la ordinea zilei, preocuparea centrală a fiecărui cetățean.

Domnul Petre Roman și prin el, bineînțeles, Guvernul Român, consideră că liberalizarea prețurilor este o măsură necesară, care va determina o ruptură de vechiul sistem economic, permițând, în același timp, intrarea pe un făgaș normal — cel al economiei de piață —, menit a stimula producția și competiția dintre producători.

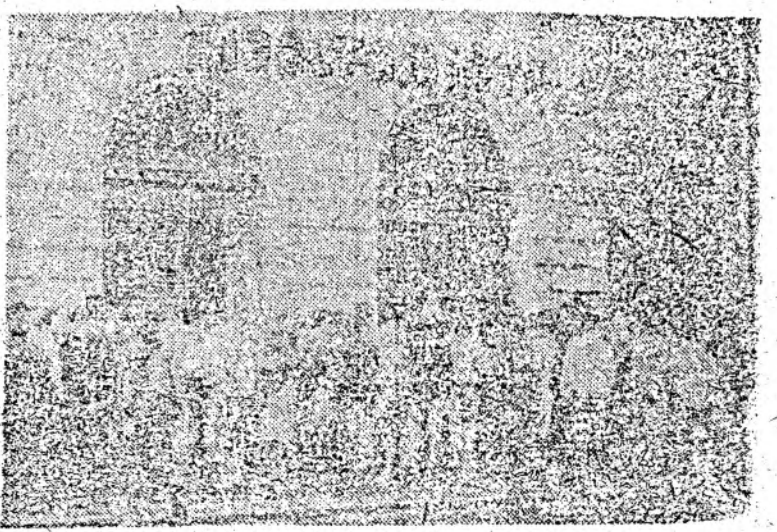
Se apreciază că liberalizarea prețurilor s-a impus înaintea privatizării și a trecerii la economia de piață pentru simplul motiv că acesta va permite un calcul real al prețurilor materialelor prime, energiei și combustibilului la „intrare” în unitățile producătoare, reflectându-se apoi în produsul finit.

Privitor la rata creșterii prețurilor și dacă subvențiile prevăzute pot ține pasul cu inflația, premierul român a subliniat că nu există un coeficient stabilit, acesta urmând să fie cunoscut abia după negocierile dintre producătorii de bunuri (agenții economici) cu comerțul. Promotorii liberalizării imediate a prețurilor afirmă că alocațiile și subvențiile acordate de Guvern vor menține nivelul actual al așa-zisului „coș zilnic”, neafectând nivelul de trai al populației. Ca opinie contrară, reținem propunerea deputatului Petrișor Morar pentru acordarea unui vot

de neîncredere Guvernului. Aprecierea că liberalizarea prețurilor ar putea crea convulsii sociale, dar nu atât de mari încât să pericliteze aplicarea noilor prețuri este, poate, prea optimistă. Și, cum de ce și-e frică, nu scapi, joi, în București, cele 2000 de persoane din Piața Universității au cerut amânarea aplicării liberalizării prețurilor după Anul Nou. Sînt primii și, în mod sigur, nu vor fi singurii. Rămîne de văzut dacă protestatarii publici vor avea o pondere mare în totalul populației.

Faptul că „sprîjînul compensatoriu și alocațiile prevăzute sînt mici, chiar foarte mici” va duce în mod sigur la confruntări aprinse în Parlament, precum și cu sindicatele, ședința organizată pentru luni, 5 noiembrie, cu reprezentanții Confederației Sindicale fiind edificatoare. „Ruptura” cu ceea ce a fost vechiul pivot la liberalizarea prețurilor nu se pare o idee valabilă, dar nu știm dacă Guvernul își va exercita controlul împotriva unor exagerări în domeniul prețurilor, sau, cum se afirmă, disponibilitățile financiare ale cumpărătorului vor fi singurele care vor determina nivelul prețurilor.

Reporter

Cozi la încălțăminte...

Foto: Radu S.

LEGEA PĂMÎNTULUI PE MASA PARLAMENTULUI

După o mult prea îndelungată așteptare, una dintre legile cele mai „arzătoare” — Legea fondului funciar — a ajuns, în sfîrșit, pe masa de lucru a parlamentarilor țării. De fapt, se pare că Parlamentului îi sînt supuse spre analiză nu unul, ci nu mai puțin de patru proiecte de lege a pămîntului, dintre care cel elaborat de către Ministerul Agriculturii și Alimentației ajunse, mai zilele trecute, la a cincea ediție! Este acesta, desigur, un fapt îmbucurător, lășindu-ne să credem că există totuși preocupări pentru rezolvarea unei probleme complexe și de primă importanță nu doar pentru agricultură și pentru oamenii pămîntului, ci pentru întreaga economie, pentru întreaga țară.

Din păcate, însă, intrarea în această fază, cea a dezbaterii proiectului de lege (sau a proiectelor), se face nepermis de tîrziu, cel direct interesați, țărani, pierzîndu-și adesea răbdarea și recurgînd la adoptarea de măsuri pe cont propriu, altfel spus, făcîndu-și singuri legile, făcîndu-și singuri dreptate. Or, tergiversarea, amînarea adoptării unei legi care să-i pună în drepturile ce li se cuvin i-a făcut iar neîncredători... Așa se face că harnicul țaran român, care a existat dintotdeauna, în această toamnă nu s-a prea urîț la lucru, deurat fiind de ambiguitatea „indicaiilor” de tot felul venite fie oficial, prin „arcel decret 42”, care mai mult l-a încurcat decît l-a limpezit, fie neoficial, din partea știutorilor de tot felul, a diferitelor partide, care, fiecare în parte, l-a derutat, mai mult sau mai puțin, pe lucrătorul pămîntului...

Cel mai puțin implicat în elaborarea legii a fost și este, cine altul, decît țaranul... În numele lui s-a vorbit mult, dar cu el s-a vorbit extrem de puțin. Intrebîndu-l, odinioară, pe unul dintre liderii unui partid care poartă chiar numele țaranului, care este concluzia sa cu privire la problema pămîntului, în urma discuțiilor sale cu oamenii satelor, cu cei care dau țării pîine, mi s-a răspuns pe cel mai firesc ton: „Domnule dragă, n-am avut timp să merg la țară, să discut cu țărani, sînt tare ocupat cu „politica...” E bine, „pe spinarea țaranului” se face în continuare

politică, la nivel chiar foarte ridicat... Destui dau sau nu dau pămînt țaranului, uitînd că pămîntul este al țaranului, ceea ce-i lipsește fiind legalizarea dreptului său asupra pămîntului. Această legalizare este o măsură care nu mai poate să înfirzie, și care este singura capabilă să urnească din loc o agricultură bîntuită de seisme, dar care mai are neabînuite resurse de regenerare...

Proprietatea țaranului asupra pămîntului nu a fost anulată, teoretic vorbind, nici în epoca recent apasă, prin proprietatea cooperatistă sau colectivă, chiar dacă practic lucrurile au stat altfel. Cu atît mai mult, în noile condiții, țaranului nu i se poate da pămînt, el îl are! Se teme oare cineva că țaranul se va îmbogăți? Căci s-au auzit voci care „tunau” împotriva micului producător, care-și stabilește acum singur prețurile: „să-i fie mărite impozitele, să fie constrîns, să fie pus la respect!” Iar? Iară-l „ardem” pe țaran, cînd încă nu și-a revenit bine dintr-o amorțea de peste 40 de ani? Se uită oare că țaranul dă tonul belugului, că atunci cînd el este bogat, țara-i bogată?

Desigur, legea trebuie să lînzească situația din agricultură, diferențiat, de la o zonă la alta, fiecare în parte cu condiții specifice. Nu se mai poate vorbi de o fărîmițare în mici parcele, a imenselor suprafețe din marile grînare ale țării, din Bărăgan, din Cîmpia de Vest, din Banat. Mare parte dintre aceste suprafețe sînt amenajate în sisteme de irigații, greu utilizabile în cazul fărîmițării. Și apoi, ce s-ar întîmpla fără o mecanizare bine pusă la punct pe aceleasi suprafețe uriașe? Altfel stau lucrurile în zona de deal, în condițiile întregii Transilvanii, ale Moldovei, și nu numai, unde există și posibilitatea folosirii unor suprafețe mai mici, ca urmare a gradului adesea scăzut de accesibilitate pentru a fi lucrate. Un punct comun trebuie însă să urnească întreaga varietate de situații: pămîntul trebuie să apartină legal, peste tot, țaranilor, și ei să decidă în toate problemele legate de pămînt!

Emil LUCA

COMUNICATE

Uniunea Democrat Creștină (U. D. C.) condamnă cu fermitate tentativele de destrămare a unității politice a Basarabiei și afirmă cu tărie că teritoriile rupte din trupul țării în 1944 fac parte integrantă din teritoriul național românesc.

Privitor la pretențiile grupurilor găgăuze și rusofone, U.D.C. afirmă că ele trebuie să se bucure de toate drepturile minorităților conlocuțoare, drepturi consacrate de tratatele internaționale și întărite de spiritul de toleranță a poporului român, care pe tot întinsul istoriei sale nu a asuprit alte neamuri.

Uniunea Democrat Creștină (U.D.C.), fidelă principiilor de

democrație și de libertate a conștiinței, își exprimă pe această cale dezaprobarea față de poziția echivocă a guvernului în problema restituirii patrimoniului Bisericii Greco-Catolice. Tergiversarea soluționării acestei probleme creează tensiuni inutile în rîndurile credincioșilor atît de confesiune greco-catolică, cît și de confesiune ortodoxă.

Pentru restabilirea armoniei spirituale și sociale a neamului românesc, cerem tuturor factorilor în drept să soluționeze de urgență această problemă.

U.D.C., Filiala Cluj

INVITAȚIE LA OPERĂ

Din manșunchiul de uneri artiști lirici care au început această stagiune ca solisti ai Operei Române, soprana Irina Săndulescu Bălan va fi prezentată publicului meloman clujean, în această nouă calitate a sa, duminică, 4 noiembrie, în rolul de mare complexitate „Mimi” din opera BOEMA de Giacomo Puccini. Sub bagheta dirijorului Petre Șbărcea, în regia semnată de Violet Gomboșiu, asista de Ioan Pirtea, tinăra artistă va oferi măsura calităților sale vocale-scenice, alături de artiștii lirici de alcasă valoare, usunin apreciați: tenorul Ion Pojar — „Rodolfo”, basul Titus Paulino — „Sehanard”, basul Mircea Moisa — „Coline”, baritonul Dan Serbec — „Marcello”, baritonul Alexandru Kăpăci — „Benet” și „Alcindoro”, soprana Dolna Neculce Simpetrean — „Musetta”. În alte roluri: Paramon Maflet, Ion Lazăr, Ion Tordal. Măestrul de cor: Emil Maxim. Sceneografia: Valer Vasilescu.

VERNISAJ

Biblioteca Centrală Universitară „LUCIAN BLAGA”, Ateneul clujean, vă invită la vernisajul expoziției „Miscătuții Kís Művés — cărturar

și tipograf transilvănean” în data de 5 noiembrie 1990, ora 12.30, în sala „G. Șor” (Colecții speciale). Program de vizitare: zilnic orele 10—14. Sîmbătă și duminică închis.

„ITALIA ȘI ROMÂNIA ÎNTRE 1943—1953”

(Urmare din pag. 1)

răm să stimulăm interese de ambele părți. Ca lucrător în domeniul economic, studiez posibilitatea de a face o operațiune de counter-training (marfă contra marfă) pentru a veni în întîmpinarea unor cerințe ale României și — să fie clar — și în interesul meu. Încerc o inițiativă industrială de mare concentrare a manoperei, o întreprindere de circa 50 de oameni, care să lucreze în sectorul conservelor alimentare, exclusiv pentru export. Societatea mea are posibilitatea de a asigura consultații pentru organizarea acestui counter-training și pentru a canaliza diferite inițiative. Știu că nu este o situație simplă în România; forțele ce se contrapun sînt cele clasice: unii vor reforme radicale, alții — moderate și progresive, iar o parte a nomenclaturii și aparatului birocratic (care n-a fost în stare să gîndească și nu va putea nici de acum încolo) nu dorește nici o reformă, pentru că ar trebui să-și găsească altă profesie. Trebuie, deci, asigurată o

colaborare a intelectualității, a oamenilor de știință, de artă, de cultură, a universitarilor și studenților, cu acea parte a aparatului birocratic care este mai deschisă, pentru că nu se poate arunca peste bord totul... — ...nu putem importa un întreg alt popor... — Un radicalism exagerat este periculos. Să nu uităm că nomenclatura și aparatul birocratic nu sînt constituite numai din proști, ci și din oameni inteligenți, cuții, bine pregătiți profesional. Desigur, nu sînt tocmal eu de partea nomenclaturii, ei mîă gîndesc pur și simplu la utilizarea tuturor energiilor națiunii dv., pentru că poporul dv. să poată depăși greutățile acestei perioade. Se știe că atunci cînd raporturile economice se modifică, apar greutăți: va fi un moment de cădere, apoi va urma o lentă dar sigură creștere. Asta va cere un mare efort de muncă, dar și pe plan moral, mai ales, din partea acelei intelectualități care știe nu numai să iubescă România, dar și să-i apere interesele.

LAURO GRASSI: „ACCEPT CULTUL PERSONALITĂȚII DACĂ SERVEȘTE TUTUROR”

— De cîți ani frecvențezi România? — Prima dată am venit în octombrie 1973, pentru o lună, la București. Și apoi aproape în fiecare an, uneori de mai multe ori. În '89 — de trei ori. În anii cînd n-am putut veni, am păstrat legăturile cu prietenii. Anul acesta, acum, este a patra oară. — Unde ai învățat românește? — Aici, în România; cîtînd, vorbind. N-am frecventat nici un curs de limbă română. În prima fază ('73-'81) am fost axat pe București; mi-am dezvoltat interesul pentru România începînd cu '82 am început să vin sistematic la Cluj-Napoca. La cursurile de vară ale Universității. Era un pretext; din motive economice nu puteam beneficia de burse, primite din '73 pînă prin '81. Interesul meu era să păstrez legătura cu prietenii; uneori făceam naveta Cluj-București. Acum s-a schimbat situația. Faza a doua (din '82 pînă

azi) e o fază clujeană. Chiar dacă am foarte mulți prieteni foarte buni la București, sentimentul meu e la Cluj, îmi place mai mult aici, îmi aduce mai mult aminte de Milano ca și Ardealul de Lombardia. — Ai făcut împreună cu alți oameni din Italia, un lucru deosebit, ați întretînut sentimentul de curaj al cercetătorilor noștri, acea rezistență a intelectualilor de reală valoare... — Da, e un capitol de istorie pe care numai românii îl pot scrie. Dar acesta e trecutul. — Da, dar acest trecut a însemnat cărți pentru bibliotecile clujene, burse pentru clujeni, schimburi de informații de specialitate... La ce te gîndești pentru viitor? — La multe lucruri. La colocvii, la îmbunătățirea relațiilor culturale și economice, politice, umane între Cluj și Milano, Transilvania și Lombardia, între Italia și România. — Oamenii care te cunosc și te apreciază te-au propus — și tu reușit să obții — să devii cetățean de onoare al Clujului... — Nici nu mîă gîndeam, dar mi-a convenit, pentru că am înțeles acest titlu pentru a perfecționa legăturile, pentru a con-

vinge și alți prieteni că dacă vin la Cluj se vor simți într-un mediu de prieteni. Prietenii mei de la Paris și Torino au aflat-o în ziarul românești. Ea a produs efecte practice. Iată, accept „cultul personalității” dacă servește tuturor. Și încă o precizare: tot ce am făcut noi — eu, d-l președinte al C.E.S.R.E.C. Ricardo Ranzi, prof. Canavero și prof. Porro de la Universitatea din Milano, prof. Cova de la Universitatea catolică și alții, care n-au venit acum la Cluj —, tot ce s-a făcut și s-a adaptat la circumstanțele de pînă la revoluție, a fost făcut de particulari. Ne-a costat relativ puțin, dar banii pe care i-am investit în cărți, coloctiv, au fost plășiți de noi. Nici statul italian, nici regiunea Lombardia nu ne-au sprîjînit. Nici n-am cerut, pentru că am vrut să fim independenți și din punct de vedere financiar. Și așa o vom continua, cu garanția că astfel relațiile se vor dezvolta bine, necondiționate de cele două state. Statul italian ar trebui să aibă, înafara Bucureștilui, ceva mai multă grijă. Nu polnizez cu statul meu, dar sper că ecurile colectivului de la Cluj-Napoca ar putea constitui o invitație pentru Ambasada și pentru Roma să se intereseze de acest mediu.

TELEGRAMME EXTERNE

CHIȘINAU. — Potrivit relatărilor agenției TASS, în cursul dimineții de vineri, în orașul Dubăsari din estul Republicii Moldova...

Belgrad. — Judecătorul de pace din orașul iugoslav Kotoro, Republica Muntenegru, a ordonat expulzarea din Iugoslavia a 29 de cetățeni români...

ANUNȚ
INTREPRINDEREA DE INDUSTRIALIZAREA LAPTELUI-CLUJ
În urma solicitărilor primite de la mai mulți abonați la lapte de consum și pentru asigurarea aprovizionării...

PUBLICITATE

ANIVERSARI

Cu ocazia împlinirii a 50 de ani de căsătorie, doresc iubiților mei părinți, VICTORIA și VASILE SAVOȘ, multă sănătate, bucurie și ani mulți și fericiți...

Schimbăm apartament trei camere, ICRAL, confort mărit, etaj IV, cu lift, central, pentru două camere confort, plus garsonieră confort...

VINZARI

Vind cameră video M. 7. Panasonic, nouă. Telefon 966/3-87-56. (37122)
Vind convenabil: televizor color „Telefunken”, videorecorder „Akai”...

DIVERSE

Caut garaj de închiriat. Telefon 1-32-82. (37596)
NOU — Confectionez jaluzele din material plastic, tip „Norkerman”, diferite culori...

INCHIRIERI

Student cau, apartament cu două camere, preferabil cu telefon și frigider, în Mănăștur sau Plopiilor...

PIERDERI

Rostaș Dionisie din localitatea Crălești, com. Petrești de Jos nr. 109, pierdut autorizație pentru vânzare-cumpărare mărfuri...

DECESE

COMEMORARI

Lacrimi și flori, dulceni amintire și cîrmă regrete, la 6 săptămîni de la trecerea în eternitate a celui care a fost VASILE DRAGOSTE-BIBI...

Cu aceeași durere anunțăm că au trecut 40 de zile de cînd scumpul nostru OPREA CONSTANTIN ne-a părăsit pentru totdeauna. Pios omagiu în amintirea lui. Familia îndurerată. (37233)
Se împlinesc 2 ani de lacrimi, suspine, amintiri și flori de la trecerea în neființă a unui suflet bun, MARIN LAZE...

Sincere condoleanțe și încreaga noastră compasiune domnului director Ioan Pop și familiei, în marea durere pricinuită de moartea tatălui 17r drag. Colectivul unității 82 „Unic”. (37233)
Se împlinesc un an de la tragicul accident al unicului nostru fiu PUIU IRIMIEȘ, care ne-a părăsit în floarea vîștii...

Nimic și nicînd nu va șterge amintirea și dragostea ta, scumpul nostru verișor MARIN LAZE, plecat în eternitate acum doi ani. Monica și Marinela. (37070)
Cu inimile zdrobite de durere ne despărțim de cel care a fost IOAN REPEDE, soțul, tată, bunice și socru...